

Svampe – en mangfoldig gruppe

Svampe er synlige, sjove, spiselige – eller måske giftige – og en super god indgangsvinkel til at arbejde med biologisk mangfoldighed på alle niveauer. Mange svampe udmærker sig ved at være knyttet symbiotisk til forskellige træer, måske foretrækker de særlige jordbundstyper og/eller fungerer som nedbrydere af ved eller førne. Der kan derfor arbejdes med svampe i økologisk sammenhæng.

Her er der god hjælp at hente:

Politikens svampebog

www.svampeatlas.dk

www.mycokokey.com

www.svampeatlas.dk/pdf/Svampejagten.pdf

0.-3. klasse

For elever i de yngste klasser kan det være rigeligt at få "blikket indstillet" og opdage, hvor mange slags svampe der findes et givent sted. Konkurrenceelementet med at finde så mange forskellige svampe som muligt er altid en god gulerod.

Som optakt til turen kan eleverne farvelægge udleverede stregtegninger af almindelige svampe og sætte navn på hat, stok, lameller/rør m.m.

Hvis I kan finde blækhatte, så brug "blækken" til at tegne med.

Formålet for forløbet/turen er,

- at eleverne opdager mængden af forskellige svampe – deres generelle udseende, farver og form,
- at eleverne bruger deres iagttagelsesevne, når de skal finde svampene og sortere dem,
- at eleverne lærer, at svampe er særlige ved, at de hverken er dyr eller planter,
- at eleverne får kendskab til, at hver slags svamp har sit eget navn – måske de oven i købet lærer et par navne.

Find et egnet område i nærheden af skolen. Det kan fx være en blandskov.

På turen medbringes:

Mindre kniv til at skære svampene fri med

Fletkurve til at bære svampene i

Svampebestemmelsesbog

Voksdug eller stort ensfarvet lagen til at sortere svampene på

Paptallerkener og sprittusser

Kamera

Svampeopgave

Inddel eleverne i grupper på 4 og lad dem undersøge området og indsamle 5-10 svampe pr. gruppe. Juster antallet efter udbuddet af svampe.

Alle elever samles, og de indsamlede svampe sorteres i fællesskab på voksdugen. Svampene kan enten sorteres i grupper, fx lamelsvampe, rørhatte, poresvampe, støvbolde og bægersvampe, eller efter farver.

Artsbestem svampene i det omfang det er muligt og læg navneskilte ved. Læg evt. hver art på en paptallerken og skriv navnet direkte herpå.

Lav en afsluttende udstilling af dagens høst og arbejde.

Tag afslutningsvis gode billeder af alle svampene og lav klassens svampebog.

4.-6. klasse

Introduktionen til turen/forløbet kan variere afhængigt af, om eleverne i forvejen har kendskab til emnet.

Som optakt til turen kan eleverne gå på nettet og undersøge, hvilke typer af svampe de kan møde på turen. Der skal også være en introduktion til svampes opbygning, og eleverne kan evt. finde tegninger af forskellige svampetyper.

På turen medbringes:

Mindre kniv til at skære svampene fri med

Fletkurve til at bære svampene i

Svampebestemmelsesbog

Voksdug eller stort ensfarvet lagen til at sortere svampene på

Paptallerkener og sprittusser

Kamera

Formålet for forløbet/turen er,

- at eleverne oplever mangfoldigheden af svampe,
- at eleverne erkender de mange svampetyper og forskellene i deres bygning,
- at eleverne erkender, at gær er en svamp – lav evt. forsøg med gærsvampe,
- at eleverne bruger deres iagttagelsesevne og en naturvidenskabelig tilgang til at sortere svampe med frugtlegerer i grupper og artsbestemme enkelte af dem,
- at eleverne får sat navn på 5-10 almindelige svampe, der danner frugtlegerer.

Svampeopgave

Inddel eleverne i 4-5 grupper og lad dem undersøge området og indsamle 5-10 svampe pr. gruppe. Juster antallet efter udbuddet af svampe.

Alle elever samles, og de indsamlede svampe sorteres i fællesskab på voksdugen. Svampene kan enten sorteres i grupper, fx lamelsvampe, rørhatte, poresvampe, støvbolde og bægersvampe, eller efter deres placering, fx i skovbunden, på levende træer eller på henfaldende træer.

Artsbestem svampene i det omfang det er muligt og læg navneskilte ved. Læg evt. hver art på en paptallerken og skriv navnet direkte herpå.

Lav en afsluttende udstilling af dagens høst og arbejde.

Tag afslutningsvis gode billeder af alle svampene og lav klassens svampebog med notater om, hvor den pågældende svamp blev fundet.

7.- 9. klasse

Introduktionen til turen/forløbet kan variere afhængigt af, om eleverne i forvejen har kendskab til emnet.

Som optakt til turen kan eleverne gå på nettet og undersøge, hvad svampe er, og hvilke typer af svampe der findes. Der skal også være en introduktion til svampes opbygning og økologiske sammenhæng.

Find et egnet område i nærheden af skolen, hvor der er forskellige typer af jordbund og træarter, fx en blandskov, nåleskov og ren bøgeskov på forskellig bund.

Formål med forløbet er, at eleverne

- erkender mangfoldigheden af svampe og får kendskab til forskellige typer svampe,
- får kendskab til svampenes opbygning (hyfer, frugtlegemer m.m.),
- får kendskab til svampes betydning i økologisk sammenhæng – som nedbrydere, mykorrhizadannere m.m.,
- arbejder med systematik og anvender naturvidenskabelige metoder,
- får kendskab til, at svampe kan være knyttet til særlig jordbund eller træarter,
- får kendskab til, at vi anvender svampe, fx gærsvampe, i vores dagligdag – kig evt. på gærsvampe i mikroskop på skolen.

På turen medbringes:

Mindre kniv til at skære svampene fri med

Fletkurve til at bære svampene i

Skema til angivelse af årstid, artsnavn, levevis, placering og skovtype, som arten er knyttet til

Manillamærker el. lignende med snor til at mærke svampe og deres placering på lokaliteten og tilknytningen til skovtype

Svampebestemmelsesbog

Voksdug eller stort ensfarvet lagen til at sortere svampene på

Paptallerkener og sprittusser

Kamera

Svampeopgave

Inddel eleverne i 4-5 grupper og lad dem undersøge lokaliteten og indsamle svampe i de forskellige områder. Lad dem notere, hvor de fandt dem.

Alle elever samles, og de indsamlede svampe sorteres i fællesskab på voksdugen. Svampene kan enten sorteres i grupper, fx lamelsvampe, rørhatte, poresvampe, støvbolde og bægersvampe, eller efter deres placering, fx i skovbunden, på levende træer eller på henfaldende træer. Gerne til artsniveau, men det kan være svært.

Artsbestem svampene i det omfang det er muligt og læg navneskilte ved. Læg evt. hver art på en paptallerken og skriv navnet direkte herpå.

Lav en afsluttende udstilling af dagens høst og arbejde og lav et oversigtsskema over alle de indsamlede svampe og det antal, de er fundet i.

Tag afslutningsvis gode billeder af alle svampene og følg op med elevpræsentationer hjemme på skolen.